

Олена Галай,

старший викладач

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

ДО ПИТАННЯ СТАНДАРТИЗАЦІ ЦІЛЕЙ ТА ОЦІНОК РІВНІВ ВОЛОДІННЯ ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ

В 1999 році в Болоні міністрами освіти 29 європейських країн була підписана «Декларація про Європейський простір для вищої школи». Ця Декларація стала ключовим документом нового етапу створення загальноєвропейського освітнього простору. В 2003 році до Болонського процесу приєдналась Росія, а в 2005 році – Україна. А вже згодом було створено документ Ради Європи під назвою «Загальноєвропейські компетенції володіння іноземною мовою: Вивчення, навчання, оцінювання» ('Common European Framework of Reference: Learning, Teaching, Assessment').

«Загальноєвропейські компетенції володіння іноземною мовою: Вивчення, навчання, оцінювання» (ЗЄК) в доступній формі описують та визначають, чим необхідно оволодіти тому, хто вивчає мову, для використання її з метою спілкування, а також які вміння йому необхідно засвоїти та розвивати для успішної міжкультурної комунікації. Таким чином, була розроблена система рівнів володіння мовою та система опису цих рівнів:

Рівень А – Елементарне володіння (Basic User): A1 Рівень виживання (Breakthrough) та A2 Передпороговий рівень (Waystage).

Рівень В – Самостійне володіння (Independent User): B1 Пороговий рівень (Threshold) та B2 Пороговий просунутий рівень (Vantage).

Рівень С – Вільне володіння (Proficient User): C1 Рівень професійного володіння (Effective Operational Proficiency) та C2 Рівень досконалого володіння мовою (Mastery).

Введення загальноєвропейської системи рівнів володіння мовою, проте, не обмежує можливості закладів освіти в розробці та описі власних систем рівнів та модулів навчання. Однак, як показує досвід, використання стандартних категорій при створенні національних програм сприяє прозорості системи навчання, а розробка критеріїв оцінки рівня володіння мовою забезпечує взаємне визнання кваліфікаційних характеристик, отриманих при складанні екзаменів.

Незаперечним є той факт, що розподіл на усні та письмові види комунікативної діяльності (рецепцію, продукцію та інтеракцію) набагато ширший та глибший, ніж традиційне виділення чотирьох базових видів мовної діяльності, а саме: аудіювання, говоріння, читання, письмо). Він враховує нові форми комунікації, такі як Інтернет чи аудіювання з візуальним супроводом (перегляд відеофільмів, робота з мультимедійними навчальними програмами і т.д.).

Крім того, «ЗЄК» стали основою для створення банків мовних та мовленнєвих даних для певних мов. Такі банки містять відібрані для перших двох рівнів А та В: а) теми та підтеми, б) типи текстів зі зразками, в) списки граматичних явищ, г) списки лексичних одиниць, д) перелік мовленнєвих функцій з урахуванням соціокультурної специфіки.

Не дивлячись на безперечно інноваційну та прогресивну роль «ЗЄК», вони дають багато приводів для критики, яка до цих пір звучить на міжнародних конференціях та в різноманітних публікаціях. Так, наприклад, перепоною для успішної імплементації загальноєвропейських компетенцій вважають той факт, що культурно-політичний статус європейських мов та культур не є ідентичним. Крім того, не ясно, на яку науково-теоретичну базу в області методики викладання та теорій навчання та вивчення іноземної мови опираються автори «ЗЄК».

Підводячи підсумки, слід зазначити, що не дивлячись на компромісний характер, «ЗЄК» вдалось зробити навчання та вивчення іноземної мови об'єктом широкомаштабного обговорення та дискусій. І вже сьогодні можна стверджувати, що «ЗЄК» стали початком нового періоду в теорії та практиці викладання та навчання мовам.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- 1.Общеввропейские компетенции владения иностранным языком: Изучение, преподавание, оценка. Council of Europe. Cambridge University Press. Департамент современных языков, Страсбург. – МГЛУ, 2003. – С.8.
2. Бориско Н.Ф. «Общеввропейские компетенции владения иностранным языком: Изучение, обучение, оценка». Анализ некоторых аспектов / Іноземні мови. – №1. – 2005. – С8-14.